

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu na neverejnom zasadnutí v Bratislave 5. júna 2012 proti obvinenému **E. B.**, pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 1T/142/2008, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 3. novembra 2011, sp. zn. 6To/100/2010 podľa § 382a, § 386 ods. 1, 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Uznesením Krajského súdu v Trnave z 3. novembra 2011, sp. zn. 6To/100/2010, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

porušený zákon

v ustanovení § 319 Tr. por. a § 221 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006

v neprospech obvineného E. B..

Toto uznesenie sa **z r u š u j e .**

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Trnave **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Senica z 31. augusta 2010, sp. zn. 1T/142/2008, bol obvinený E. B. uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“), na tom skutkovom základe, že

dňa 25. októbra 2005 asi o 14.00 hod. v S., v rodinnom dome č. X., na H. ulici, v obývacej izbe po predchádzajúcej hádke sotil do ľavého ramena manželku H. B., ktorá spadla na stolík, udrela sa a spôsobila si zlomeninu okovca lakt'ovej kosti s dobou liečenia 4 týždne.

Za to mu bol uložený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) mesiace.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 59 ods. 1 Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jedného) roka.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný uhradiť škodu poškodenej H. B., nar. X., bytom S., H. č. X., vo výške 637,20 Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bola poškodená H. B. odkázaná so zvyškom svojho nároku na náhradu škody na občianske-súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote obvinený odvolanie.

Krajský súd v Trnave uznesením z 3. novembra 2011, sp. zn. 6To/100/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného E. B. zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu 7. marca 2012 dovolanie. V jeho odôvodnení uviedol ako dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., t.j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Ako dôvod dovolania uplatnil aj konanie na súde prvého stupňa, keďže podľa jeho názoru vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku v zmysle § 374 ods. 3 Tr. por. Obvinený uviedol, že skutok, za ktorý bol odsúdený, nemohol naplniť skutkovú podstatu trestného činu podľa § 221 Tr. zák., nakoľko z jeho strany sa v žiadnom prípade a ani pri žiadnej verzii priebehu skutku nemohlo jednať o úmysel ublížiť poškodenej na zdraví. Poukázal na vážny zdravotný stav poškodenej – silnú osteoporózu, ktorou mala v čase skutku trpieť a tiež na skutočnosť, že už v minulosti poškodená utrpela rôzne zlomeniny, ktoré zistila neskôr, pričom nevedela presne označiť moment, kedy k tomu došlo. Podľa jeho názoru úmysel, ktorý vyžaduje § 221 Tr. zák. nebol preukázaný. Poprel, že by jej svojim konaním chcel ublížiť na zdraví a poukázal zároveň na to, že miernym odstránením poškodenej len bránil svoj záujem vziať si predmety mu patriace, na ktoré bol navyše odkázaný. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok (správne má byť uvedené „uznesenie“) zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na nové prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila Okresná prokuratúra Senica, ktorá navrhla toto podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť vzhľadom na to, že v danom prípade nie sú preukázané dôvody dovolania. Uviedla, že dovolateľ poznal zdravotný stav poškodenej a vzhľadom na to si musel byť vedomý, že už pri najmenšom násilí voči poškodenej jej môže spôsobiť zranenie, ktoré má charakter ublíženia na zdraví. Z tohto dôvodu potom podľa názoru okresnej prokuratúry neabsentuje tu subjektívna stránka, keďže obvinený sa skutku dopustil v nepriamom úmysle podľa § 4 písm. b/ Tr. zák. (č.l. 407-408).

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj splnomocnenkyňa poškodenej, ktorá považuje rozsudok okresného súdu za vecne a právne správny, a preto navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť (č.l. 409-410).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou uvedenou v § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., v zákonnej lehote podľa § 370 ods. 1 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa

§ 374 ods. 1 Tr. por. a tiež s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Tr. por. po tom, ako využila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.). Súčasne zistil, že dôvod dovolania podaného v prospech obvineného, spočívajúci v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zjavne preukázaný a vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol o dovolaní na neverejnom zasadnutí v intenciách § 382a Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

Podľa § 4 Tr. zák. trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Podľa § 5 Tr. zák. trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Prieskum z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je limitovaný posúdením správnosti právnej kvalifikácie vo vzťahu ku skutku zistenému napadnutým rozhodnutím.

V posudzovanej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie podľa ktorého E. B. spáchal skutok tak, ako je tento ustálený v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Senica z 31. augusta 2008, sp. zn. 1T/142/2008, pretože odvolací súd vo svojom uznesení napadnutom dovolaním obvineného skutkové zistenia nijak nemodifikoval.

Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojej prieskumnej povinnosti musel sústrediť na to, či takto vymedzený skutok zodpovedá jeho právnomu posúdeniu uvedenému v tzv. právnej vete rozsudku súdu prvého stupňa (keďže táto nebola nijako dotknutá uznesením odvolacieho súdu).

Z rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa je zrejmé, že obvineného E. B. uznali za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák.

Najvyšší súd Slovenskej republiky jednoznačne konštatuje, že **skutok právoplatne ustálený súdmi v pôvodnom konaní nebol správne právne kvalifikovaný, pretože nenapĺňa všetky zákonné znaky trestného činu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák.** Tým je odôvodnený záver, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa sú založené na nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku, a preto v danom prípade ide o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Zo skutkových zistení ustálených vo výroku o vine rozsudku súdu prvého stupňa okrem iného vyplýva, že obvinený po predchádzajúcej hádke sotil do ľavého ramena manželku H. B., ktorá spadla na stolík, udrela sa a spôsobila si zlomeninu okovca lakťovej kosti s dobou liečenia 4 týždne.

Citované skutkové zistenie je v rozpore s právnym posúdením skutku, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Takto popísaný skutok podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neposkytuje dostatočný podklad pre právnú kvalifikáciu z hľadiska subjektívnej stránky dotknutého trestného činu.

Z rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že odôvodnenie subjektívnej stránky tohto trestného činu je nepostačujúce, nakoľko sa len konštatuje, že „obvinený musel vedieť,

že svojim sotením, najmä s prihliadnutím na väčšiu fyzickú prevahu nad poškodenou i s prihliadnutím na jej vek, tejto môže spôsobiť zranenie, k čomu nakoniec i prišlo“. Odôvodnenie uznesenia súdu druhého stupňa, ktorý podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného uvádza iba, že súd prvého stupňa rešpektujúc objektívne dôkazy, ustálením miery zavinenia v podobe nepriameho úmyslu (čo však ale okresný súd neuvádza), nepochybil ani pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu uloženému obvinenému E. B.“, z čoho jasne možno vyvodit' záver o nesplnení revíznej povinnosti odvolacím súdom vo vzťahu k právnej kvalifikácii, ktorú tento neskúmal, napriek tomu, že jej nesprávnosť je jeden z dôvodov odôvodňujúcich podanie mimoriadneho opravného prostriedku.

Ako už poukázal obvinený vo svojom dovolaní, na naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu nepostačuje nedbanlivosť, pretože skutková podstata trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. vyžaduje úmyselné konanie páchatel'a. Táto skutočnosť mala byť súčasťou opisu skutku, pričom musí vyplynúť z vykonaného dokazovania.

Podľa vtedy i teraz platnej právnej úpravy trestnosť činu a trestná zodpovednosť páchatel'a je založená na zavinení, ako obligatórnej súčasti subjektívnej stránky trestného činu. Bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. Najvýznamnejším znakom subjektívnej stránky je zavinenie. Zavinenie je vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k podstatným prvkom trestného činu a tvoria ho dve zložky, vedomostná a vôľová. Podľa prítomnosti vôľovej zložky v zavinení páchatel'a sa ďalej rozlišuje zavinenie úmyselné a zavinenie z nedbanlivosti.

Úmyselné zavinenie predpokladá existenciu zložky vôľovej i vedomostnej. Nedbanlivostné zavinenie vylučuje vôľu a jeho definícia sa opiera o vedomosť, nevedomosť i možnosť vedomosti.

Podstatou v danej trestnej veci je, že v prípade nepriameho úmyslu (tak ako ho „ustálili“ sudy prvého a druhého stupňa), ako aj vedomej nedbanlivosti je zastúpená vedomostná zložka. Nemožno súhlasiť s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, ktorý v rámci úmyselného zavinenia obvineného uviedol len, že tento „musel vedieť, že svojim sotením, najmä s prihliadnutím na väčšiu fyzickú prevahu nad poškodenou i s prihliadnutím na jej vek, tejto môže spôsobiť zranenie, k čomu nakoniec i prišlo“, pretože (ako už bolo

vyššie uvedené) vedomostná zložka je prítomná aj pri vedomej nedbanlivosti. Pričom ani z opisu ustáleného skutku a vykonaného dokazovania vo vzťahu k nepriamemu úmyslu, nie je zrejmá uzročenosť obvineného s následkami uvedenými v Trestnom zákone, ktorá sa pri takejto forme zavinenia vyžaduje (navyše, keď zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvie chirurgia, traumatológia vyplýva, že v mechanizme vzniku zranenia sa uplatnil úder – sotenie vedené rukou útočníka do oblasti ľavého ramena, čím došlo k prejavom pohmoždenia mäkkých tkanív v oblasti ramena, pričom intenzita pôsobiacej sily bola slabá). Dokonca ani z rozhodnutia odvolacieho súdu nepriamy úmysel obvineného nevyplýva. Tento sa len stotožnil s ustálením formy zavinenia v podobe nepriameho úmyslu, napriek tomu, že okresný súd túto formu zavinenia vo svojom rozhodnutí ani neodôvodnil (a nie je ani súčasťou opisu ustáleného skutku).

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na všetky skôr uvedené skutočnosti zistiac, že je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa § 386 ods. 1, 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 319 Tr. por. a § 221 ods. 1 Tr. zák. (porušenie bolo v neprospech obvineného) a zrušil napadnuté uznesenie ako aj naň obsahovo nadväzujúce rozhodnutia; podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Trnave prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Úlohou Krajského súdu v Trnave bude opäť prerokovať predmetnú vec a rozhodnúť v nej o odvolaní obvineného v kontexte s právnym názorom vysloveným dovolacím súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 5. júna 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková